

TORAH OHR • PARSHAS BESHALACH • MAAMAR 2

וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה הוי"ה...

« Et Israël vit la grande main »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/torah-ohr/beshalach/2/

1 וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה הוי"ה במצרים ויראו העם את הוי"ה ויאמינו בהוי"ה ובמשה עבדו. להבין למה הקדים בחי' יראה לבחי' אמונה.

« Et Israël vit la grande main que Havaya avait exercée en Égypte ; le peuple craignit Havaya et ils eurent foi en Havaya et en Moché, Son serviteur. » [Il faut] comprendre pourquoi [le verset] place le niveau de la crainte avant celui de la foi.

הנה כתיב ויקרא הוי"ה הוי"ה ב"פ. כי הנה יש ב' בחי' שמות הוי"ה. א' הוא בחי' שם הוי"ה דלתתא המהוה כל העולמות מאין ליש.

Or, il est écrit : « Et il appela : Havaya, Havaya », deux fois. En effet, il existe deux niveaux du Nom Havaya. L'un est le niveau du Nom Havaya inférieur, qui fait exister tous les mondes, les faisant passer du néant à l'existence.

2 ולהבין לשון מאין ליש והלא כתיב כי ממך הכל. אך בהיות כי מהותו ועצמותו ית' אין לו שייכות לעולמות ואין ערוך אליו כו'.

Et [il nous faut] comprendre l'expression « d'un néant à un être », car n'est-il pas écrit : « Car tout vient de Toi » ? Cependant, [cela s'explique] parce que l'être et l'essence de D.iou, béni soit-Il, n'ont aucun rapport avec les mondes, et qu'il n'y a aucune comparaison possible avec Lui, etc.

ולכן בלתי אפשר לעולמות לקבל חיותם והתהוותם כ"א ע"י בחי' שם הוי"ה ב"ה היינו על ידי צמצום שהוא בחי' יו"ד

Il est donc impossible aux mondes de recevoir leur force vitale et de venir à l'existence autrement que par le niveau du Nom Havaya, béni soit-Il, c'est-à-dire par le tsimtsoum (contraction), qui correspond au yod.

ואח"כ התפשטות זיוו ואורו בחי' ה' וע"ז נאמר כי הוא צוה ונבראו והוא קאי על שם הוי"ה דכתיב לעיל מיניה יהללו את שם ה' ושם ה' הוא צוה לשון התקשרות כו'. ונבראו לשון נפעל כו'.

Puis vient l'expansion de Son rayonnement et de Sa lumière, le niveau du hé. À ce sujet, il est dit : « Car Il a ordonné et ils furent créés » ; cela se rapporte au Nom Havaya, comme il est écrit juste auparavant : « Qu'ils louent le Nom de Havaya ». C'est le Nom Havaya qui « a ordonné » — le mot tzi-vah exprimant une liaison, etc. « Et ils furent créés » est une forme passive, etc.

3 והנה כמו שבבחי"י זו צ"ל צמצום והתפשטות בחי"י שם הוי"ה. כן יש בחי"י שם הוי"ה דלעילא גי"כ יו"ד בחי"י צמצום כו'.

Or, de même qu'à ce niveau, il doit y avoir le tsimtsoum (contraction) et l'expansion, qui constituent le niveau du Nom Havaya, de même il existe aussi un niveau du Nom Havaya supérieur, qui comporte lui aussi un youd, le niveau du tsimtsoum, etc.

והוא בחי"י רצון עלה במחשבה להיות הוי"ה דלתתא להיות העולמות כמו למשל באדם שקודם שהוציא מלאכתו מכח אל הפועל היה הדבר שהוא מצוייר במחשבתו איך ומה לעשות כו'.

Et c'est le niveau de la volonté : « il s'éleva dans la pensée » qu'il y ait le Havaya inférieur, qu'il y ait les mondes. Ainsi, par exemple, chez un homme : avant de faire passer son ouvrage du potentiel à l'actuel, cette chose était représentée dans sa pensée : comment et quoi faire, etc.

4 ובבחי"י זו צ"ל גי"כ בחי"י יו"ד הוא צמצום תחלה ואח"כ ה' התפשטות. ובחי"י זו נק' עלמא דאתכסיא שאינה נראית ונגלית כמו הוי"ה דלתתא.

À ce niveau aussi, il faut le niveau du youd, qui est le tsimtsoum (contraction), d'abord, puis celui du hé, qui est l'expansion. Ce niveau est appelé le monde caché (alma de'iskasya), car il n'est ni visible ni révélé comme le Nom Havaya inférieur.

ולכן אמר פרעה מי הוא הוי"ה שלא האמין לבחי"י שם הוי"ה דלעילא. כי בודאי שם הוי"ה דלתתא המהוה כל העולמות ידע כו'.

C'est pourquoi Pharaon dit : « Qui est Havaya ? », car il ne croyait pas au niveau du Nom Havaya supérieur. Quant au Nom Havaya inférieur, qui fait exister tous les mondes, il le connaissait certainement, etc.

5 וביצ"מ כתיב וירא ישראל את ה' הגדולה אשר עשה הוי"ה במצרים. פ"י אשר עשה הוי"ה דלעילא ע"י בחי"י מצרים אע"פ דלא סליק בה כו'.

Au sujet de la sortie d'Égypte, il est écrit : « Israël vit la grande main que Havaya accomplit en Égypte. » Cela signifie que le Havaya supérieur l'accomplit [par l'intermédiaire] du niveau de l'Égypte, « une bûche dans laquelle [la flamme] ne s'élève pas », etc.

כי בלתי אפשר להגיע לבחי"י הוי"ה דלעילא כ"א ע"י סור מרע בחי"י בטול וצמצום לאו קודם להן כו'.

Car il est impossible d'atteindre le niveau du Havaya supérieur autrement que par « s'écarter du mal », le niveau de l'annulation de soi (bitoul) et du tsimtsoum (contraction) ; l'interdit (lav) précède les commandements positifs, etc.

י"ה עם שמי שס"ה כו'. ובאתערותא דלתתא שצמצם א"ע להיות סו"מ נעשה לעילא בחי' יו"ד הוא בחי' צמצום.

Youd-hé avec « Mon Nom » (chemi) donne 365, etc. Et par l'éveil d'en bas, lorsqu'on se contracte soi-même afin de « s'écarter du mal », le niveau du youd est formé en haut, car le youd correspond au tsimtsoum.

ובעושה טוב שהוא בחי' התפשטות כמו בחי' צדקה כו' נעשה לעילא בחי' ה' הוא בחי' התפשטות:

Et par le « faire le bien », qui relève de l'expansion, comme le niveau de la tsédaka, etc., le niveau du hé est formé en haut, car le hé correspond à l'expansion.

6 והנה ישראל ראו את היד הגדולה ע"י קי"ס וישם את הים לחרבה. ים הוא בחי' עלמא דאתכסיא כל מה שיש ביבשה כו'.

Or, Israël vit la grande main lors de la scission de la mer : « Et Il fit de la mer une terre sèche. » La mer est le niveau du monde caché : « tout ce qui se trouve sur la terre ferme », etc.

ויבשה הוא בחי' עלמא דאתגליא. ובראותם שהוא ית' הפך ים ליבשה וישם את הים לחרבה בלי שום לחלוחית כו' בחי' יקוו המים כו'

Et la terre sèche est le niveau du monde révélé (alma de'isgalya). Ils virent qu'Il, béni soit-Il, « transforma la mer en terre sèche » et « fit de la mer une terre sèche », sans qu'il reste la moindre humidité, etc. : le niveau de « Que les eaux se rassemblent », etc.

ותראה היבשה האמינו בהוי"ה שיכול להיות התגלות בחי' הוי"ה דלעילא שהוא בחי' עלמא דאתכסיא כו'.

« Et que la terre sèche apparaisse. » [Voyant cela,] ils crurent en Havaya : qu'une révélation du niveau de la Havaya supérieure est possible, ce niveau étant celui du monde caché, etc.

7 וזהו וייראו העם את ה' ויאמינו בהוי"ה. וייראו את הוי"ה היינו הוי"ה דלתתא עלמא דאתגליא שהוא בכחי' השגה ושייך בו לשון יראה יראה כושת כמשל הרואה את המלך כו'.

Et voici [le sens de] « Le peuple craignit Havaya et il eut foi en Havaya. » « Ils craignirent Havaya » : il s'agit de Havaya d'en bas, le monde révélé, qui relève de la compréhension et auquel s'applique le terme de « crainte » (yira), la crainte empreinte de honte, comme dans l'analogie de celui qui voit le roi, etc.

ויאמינו בה' הוא ה'יה דלעילא עלמא דאתכסיא שאינו נראה ומושג ולא שייך בו בחי' יראה כ"א אמונה.

« Et ils eurent foi en Havaya » : il s'agit de Havaya d'en haut, le monde caché, qui n'est ni visible ni saisissable ; le niveau de la crainte ne s'y applique pas, mais seulement la foi.

8 ולכן כתיב הגדול הגבור והנורא שלהיות בחי' נורא צ"ל תחלה וי"ו הוא בחי' המשכה מלמעלה למטה להיות בחי' נורא. ובמשה עבדו משה הוא בחי' דעת והתקשרות.

C'est pourquoi il est écrit : « le grand, le puissant et le redoutable » (vehanora) : pour qu'existe le niveau du « redoutable », il faut d'abord un vav, qui représente un influx du haut vers le bas, afin que puisse exister le niveau du « redoutable ». « Et en Moché, Son serviteur » : Moché représente le niveau de Daat (connaissance) et du lien.

כי משה משבעה רועים. והוא הממשיך לכללות נש"י בחי' אמונה. ולכן נק' רעיא מהימנא רועה נאמן שרועה ומפרנס וממשיך בחי' אמונה.

Car Moché est l'un des sept bergers, et c'est lui qui attire le niveau de la foi à l'ensemble des âmes d'Israël. C'est pourquoi il est appelé Raaya Mehemna, « le berger fidèle » (ro'eh ne'eman), qui fait paître, nourrit et attire le niveau de la foi.

כמ"ש בכל ביתי נאמן הוא והוא המחבר ומקשר ב' הויות הנ"ל כו'. ולכן ארז"ל אטו יראה מילתא זוטרתי היא.

Comme il est écrit : « Dans toute Ma maison, il est fidèle. » C'est lui qui unit et relie les deux Havaya mentionnées plus haut, etc. C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « La crainte serait-elle donc une petite chose ? »

אין לגבי משה כו' וע"י בחי' משה נתעלו לבחי' ה'יה דלעילא ולכן כתיב ואתם תחרישון בחי' שתיקה וכו' עלמא דאתכסיא:

« Oui, pour Moché », etc. Par le niveau de Moché, ils furent élevés jusqu'au niveau de la Havaya supérieure. C'est pourquoi il est écrit : « Et vous, vous garderez le silence » : le niveau du silence, etc., le monde caché.

9 והנה כ' בנהר יעברו ברגל שם נשמחה בו. כי הנה עתה בזמן הזה לא שייך בחי' שמחה שהשמחה היא מבחי' התגלות. ועתה בזמן הזה אין בבחי' זו התגלות כ"א אמונה מחמת הסתר הגוף כו'.

Or, il est écrit: «Ils traverseront le fleuve à pied; là, nous nous réjouissons en Lui.» Car, à présent, en ce temps-ci, le niveau de la joie ne s'applique pas, puisque la joie relève de la révélation; et à présent, en ce temps-ci, ce niveau ne se révèle pas: il n'y a que la foi, en raison de la dissimulation du corps, etc.

10 ולע"ל שיהי' בלע המות כו'. כתיב כי עין בעין יראו. עין בעין הוא בחי' עלמא דאתכסיא בחי' סוכ"ע ומתחת זרועות עולם כו' ועלמא דאתגליא שיתגלו ב' היות הנ"ל כי לעתיד כתיב והכהו לשבעה נחלים כו'.

Et dans le Temps à Venir, lorsque «Il engloutira la mort», etc., il est écrit: «Car œil à œil ils verront.» «Œil à œil» désigne le niveau du monde caché, le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), «et sous lui sont les bras du monde», etc., ainsi que le monde révélé: les deux Havaya mentionnées plus haut seront révélées. Car, au sujet du Temps à Venir, il est écrit: «Il le frappera en sept ruisseaux», etc.

11 והיתה מסילה לשאר עמו כו' כאשר היתה לישראל ביום עלותו מארץ מצרים היינו שיתגלה עלמא דאתכסיא כו'.

«Et il y aura une chaussée pour le reste de Son peuple», etc., «comme il y en eut pour Israël le jour où il monta du pays d'Égypte»; c'est-à-dire que le monde caché sera révélé, etc.

וע"ז נאמר בנהר יעברו ברגל שם נשמחה לשון עתיד ושם דייקא נשמחה בהשגת הו"ה דלעילא

Et c'est à ce sujet qu'il est dit: «Ils traverseront le fleuve à pied; là, nous nous réjouissons»: au futur, et c'est précisément «là» que nous nous réjouissons, dans la compréhension de la Havaya supérieure.

משא"כ עתה שאינו אלא בבחי' אמונה רק שהיום לעשותם כתיב ולמחר כו' שהיום צריך לעשות ע"י סומ"ר בחי' בטול והודאה ובאתעדל"ת כו' כנ"ל.

Il n'en va pas ainsi à présent, où cela ne relève que de la foi; mais il est écrit: «Aujourd'hui, pour les accomplir», et demain, etc. Car aujourd'hui, il faut agir par «s'éloigner du mal», le niveau de l'annulation de soi (bitoul) et de la reconnaissance, ainsi que par un éveil d'en bas, etc., comme expliqué plus haut.

12 ולכן ארז"ל מאן דלא כרע במודים כו' כי יש ב' בחי' ברכה היינו המשכת כו'

C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Quiconque ne s'incline pas pendant Modim », etc. Car il existe deux niveaux : le niveau de la bénédiction (berakha), c'est-à-dire l'effusion de..., etc.

ובחי' הודאה בחי' בטול בחי' תשובה ומע"ט ולכן ארז"ל יפה שעה אחת בתשובה ומע"ט בעוה"ז מכל חיי עוה"ב

Et le niveau de la reconnaissance (hoda'a), le niveau de l'annulation de soi (bitoul), le niveau de la techouva (retour) et des bonnes actions. C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Une heure de techouva et de bonnes actions dans ce monde vaut mieux que toute la vie du Monde futur. »

כי חיי עוה"ב הוא משם הוי"ה דלתתא ביו"ד נברא כו' משא"כ תשובה ומע"ט. שע"י נעשה בחי' הוי"ה דלעילא כנ"ל.

Car la vie du Monde futur provient du Nom Havaya inférieur, « il fut créé avec le youd », etc. ; il n'en va pas de même pour la techouva et les bonnes actions, par lesquelles se réalise le niveau du Havaya supérieur, comme expliqué plus haut.

13 ודוקא ע"י בחי' משה כנ"ל. ולכן כתיב ויקרא הוי"ה הוי"ה ויקרא קאי על משה שמשה קורא וממשיך מהוי"ה דלעילא להוי"ה דלתתא. שהי' פסיק טעמי' כו'.

Et cela se fait précisément par le niveau de Moché, comme expliqué ci-dessus. C'est pourquoi il est écrit : « Et il appela : Havaya, Havaya. » « Et il appela » se rapporte à Moché, car Moché appelle et attire du Havaya supérieur vers le Havaya inférieur. Car il y avait une pause (passik) dans sa cantillation, etc.

וע"י בחי' משה נעשה חבור וקשור ב' הוי' כנ"ל. ולכן בשעת קי"ס כתיב אז ישיר משה ובני ישראל כו' אשירה לה' כי גאה גאה בחי' עלמא דאתכסיא טורי דחשוכא.

Et par le niveau de Moché, les deux Havaya sont unis et reliés, comme expliqué ci-dessus. C'est pourquoi, au moment de la traversée de la mer, il est écrit : « Alors Moché et les enfants d'Israël chantèrent », etc. : « Je chanterai pour D.ieu, car Il s'est élevé, élevé » — le niveau du monde caché, les montagnes de l'obscurité (touré de'hachokha).

14 והנה אחר שנתעלו בני ישראל לבחי' זו לא רצו ליסע משם לכן כתיב ויסע משה ויסע בע"כ ויבאו מדבר שור.

Or, après que les enfants d'Israël eurent été élevés à ce niveau, ils ne voulurent pas partir de là. C'est pourquoi il est écrit : « Et Moché fit partir [Israël] » : il les fit partir contre leur gré. Et ils arrivèrent au désert de Chour.

שור הוא לשון ראיה והתגלות בחי' עלמא דאתגלייא. ויבאו מרתה כי רגליה יורדות כו'. ויורהו ה' עץ הוא עץ החיים.

« Chour » exprime la vision et la révélation, le niveau du monde révélé. « Et ils arrivèrent à Mara », car « ses pieds descendent », etc. « Et D.ieu lui montra un arbre » : c'est l'Arbre de Vie.

ועד"ז היו כל המ"ב מסעות שהם כנגד שם מ"ב הוא בחי' עלייה ממדרגה למדרגה כו'

Il en fut ainsi de chacun des quarante-deux voyages, qui correspondent au Nom de quarante-deux [lettres] ; c'est le niveau d'une ascension d'un degré à l'autre, etc.

חסד שבחסד חסד שבגבורה כו'. ולכן היתה נסיעתם פעם בבקר פעם בערב והכל ע"י משה כו' וד"ל:

[Comme dans] 'Hessed au sein de 'Hessed, 'Hessed au sein de Guevoura, etc. C'est pourquoi ils voyageaient tantôt le matin, tantôt le soir, et tout cela par l'intermédiaire de Moché, etc. Cela suffit à qui comprend.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/beshalach/2/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak